



منطق الطير

رازها و
مخاطرات
وادی سیر

سید محمد جواد وزیری فرد

سرشناسه: وزیرى فرد، سيد محمد جواد، ۱۳۳۵ عنوان قراردادى: رسائل عرفانى (مجموعه يازده رساله عرفانى)، برگزيده. شرح منطق الطير. برگزيده. شرح عنوان و نام پديدآور: شرح منطق الطير: رازها و مخاطرات وادى سير / سيد محمد جواد وزيرى فرد؛ پژوهشگر و صفحه آرا: مجتبى کارگران، مشخصات نشر: قم: رسم وفا، ۱۴۰۰ مشخصات ظاهرى: ۳۴۵ ص، ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م. شابک: ۹۸۱۰۶-۲۲۲-۹۷۸-۹۸۰۰۰ تومان. وضعيت فهرست نويسى: فييا يادداشت: کتاب حاضر شرح رساله‌اى با عنوان «منطق الطير عطار» از کتاب «رسائل عرفانى (مجموعه يازده رساله عرفانى)» تاليف على سعادت‌پرور است. يادداشت: کتابنامه: ص. [۳۳۹]-۳۴۵ موضوع: عرفان موضوع: Mysticism موضوع: سعادت‌پرور، على، ۱۳۰۵-۱۲۸۳. رسائل عرفانى (مجموعه يازده رساله عرفانى) -- نقد و تفسير موضوع: عطار، محمدبن ابراهيم، ۵۳۷-۴۶۲۷ ق منطق الطير -- نقد و تفسير موضوع: Attar, Mohammad ebn Ebrahim. Manteq - ol - Tair -- Persian poetry History and criticism موضوع: شعر فارسى -- قرن ۶ ق. -- تاريخ و نقد موضوع: Sufi poetry History and criticism -- ۱۲th century -- موضوع: شعر عرفانى -- تاريخ و نقد موضوع: History and criticism -- شناسه افزوده: کارگران، مجتبى، ۱۳۷۲ شناسه افزوده: سعادت‌پرور، على، ۱۳۰۵-۱۲۸۳. رسائل عرفانى (مجموعه يازده رساله عرفانى)، برگزيده. شرح شناسه افزوده: عطار، محمدبن ابراهيم، ۵۳۷-۴۶۲۷ ق. منطق الطير، برگزيده. شرح رده بندى کنگره: BP2۸۶ رده بندى ديويى: ۲۹۷/۸۳ شماره کتابشناسى ملي: ۸۳۱۶۳۵۸ وضعيت رکوردى: فييا

شرح منطق الطير (رازها و مخاطرات وادى سير)

مؤلف: سيد محمد جواد وزيرى فرد

پژوهشگر و صفحه آرا: مجتبى کارگران

طراح جلد: محمد صادق خوش نظر

ناشر: انتشارات رسم وفا

نوبت چاپ: اول / تابستان ۱۴۰۰

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

چاپ و صحافى: اعتماد، قم

قيمت: ۹۸۰۰۰ تومان

انتشارات رسم وفا: قم - شهرک قدس - بلوار وليعصر - کوچه ۳۱ - پلاک ۳ - طبقه دوم

تمامى حقوق براى انتشارات رسم وفا محفوظ است.

تلفن مرکز بخش:

۰۲۵-۳۲۸۵۱۵۳۷ و ۰۲۵-۳۲۸۵۲۷۷۸

کانال اينستاگرام: @rasmevafa سايت: www.rasmevafa.ir

ايميل: rasmevafa.pab@gmail.com

فهرست



۹	مقدمه
۱۲	نیاز به سرپرست، خواسته فطرت
۱۴	هدهد نماد استاد راه
۱۹	سیمرغ، سمبل وحدت در عین کثرت
۲۱	که یکی هست و هیچ نیست جز او
۲۴	مراتب «بیخودی» در سیر الی الله
۲۶	رها شدن از خود، هزینه اصلی سیروسلوک
۳۰	بلبل، نماد عشق به مظاهر دنیایی
۳۲	موعظه به نفس بلبل صفت
۳۵	طوطی، نماد خودبینی
۳۷	موعظه به نفس طوطی صفت



طاووس، گرفتار حُجُب ظلمانی و نورانی	۴۰
موعظه به نفس طاووس صفت	۵۱
بط، نماد دل‌بستگی به کمیت عبادات	۵۵
موعظه به نفس بط صفت	۵۸
کبک، نماد حماقت نفس	۶۰
موعظه به نفس کبک صفت	۶۵
هُما، نماد گرفتاری در حجاب جمالی	۶۹
موعظه به نفس هُما صفت	۷۲
باز، نماد گرفتاری در حجاب جلالی	۷۵
موعظه به نفس باز صفت	۷۷
بوتیمار، نماد دل‌بستگی به رزق غیرمقدّر	۸۱
موعظه به نفس بوتیمار صفت	۸۷
بوف، نماد گرفتاری در موهومات	۸۹
موعظه به نفس بوف صفت	۹۴
صعوه، نماد یأس	۹۸
موعظه به نفس صعوه صفت	۱۰۱
مرغان دیگر، نماد جهل	۱۰۴
پرسش مرغان، تمثیلی از اشکال تراشی نفس	۱۰۷
پاسخ به اشکال تراشی‌های نفس	۱۱۲
رغبت افتادن در مرغان، نمادی از یقظه	۱۱۷
عزیمت مرغان، حکایت شور و اشتیاق نفس	۱۱۹



- ۱۲۷ لزوم رفیق راه
- ۱۲۹ نگاه مادی مهم‌ترین مانع سلوک
- ۱۳۴ حجابِ عجز و راه نجات از آن
- ۱۴۴ ناامیدی، تیر خلاص شیطان
- ۱۴۹ ابتلا در حجاب حیرانی و راه نجات
- ۱۵۳ ترس از خصومت نفس و راه رهایی
- ۱۵۸ فرافکنی و درمان آن
- ۱۶۵ حبّ دنیا و راه نجات از آن
- ۱۷۰ گرفتاری در تعلقات دنیا و راه خلاص
- ۱۷۴ مورد عشق مجازی و درمان آن
- ۱۸۲ ترس از مردن و راه مقابله با آن
- ۱۹۰ مقایسه مجاز با حقیقت و راهکار اجتناب از آل
- ۱۹۳ هشدار به ادعای فرمانبری
- ۱۹۹ هشدار به ادعای پاکبازی
- ۲۰۶ میزان همت، تعیین کننده سقف پرواز
- ۲۱۰ هشدار به ادعای انصاف و وفاداری
- ۲۱۷ جواز ناز و دلال در پیشگاه معشوق
- ۲۲۴ لاف عاشقی
- ۲۲۹ راه خلاصی از عجب
- ۲۳۴ بهترین توشه راه
- ۲۳۹ تمنای از معشوق

مقدمه

جناب عطار در منظومه اش، سرگذشت سی پرنده را به تصویر می کشد که مسیری سخت و هولناک را برای رسیدن به هدف طی می کنند. این سسی مرغ، برای کشف سیمرغ وجود خود، محتاج مرغ سلیمان اند. هدهد که نماد استاد و مرشد این طریق است، سالک راه رفته و واصلی است که این مسیر را طی کرده و آگاه به گودال ها و گریبه های است که در این راه قاتلان نفوس و جان های سالکان طریق اند، حب نفس و جاه، زیاده خواهی و خودبینی، جهل و کبر و غرور و ... چاه های وبل ظلمانی مسیر سالکان حقیقت هستند که گذر از این مسیر ظلمانی گویچه سخت است ولی ثمره شیرینی دارد؛ به لطافت و حلاوت رسیدن به سیمرغ.

رسیدن به سیمرغ که همان وصول به مقام معرفت و شناخت تام نفس است مرحله ای است که به حکم «مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ»^۱ خواسته و آرزوی مشتاقان لقای حضرت حق تعالی است. شناخت نفس که به تعبیر اولیای دین بهترین، کامل ترین و البته کوتاه ترین و دست یافتنی ترین مسیر شناخت پروردگار است، همان مسیری است که اهل معرفت بدان چنگ انداخته و ملتزم

۱. غررالحکم و دررالکلم، ص ۵۸۸. «هرکس خودش را شناخت، خدای خودش را شناخت».

بوده‌اند.

عطار که عارفی کامل و راه‌رفته است، منظومه منطق الطیر خود را در شرح این مسیر و راهنمایی‌های مرشد آن و شرح حال سالکان آن انشا نموده است و بزرگانی چون آیت الله سعادت‌پور رحمته الله علیه بر توجه به این منظومه و استفاده از نکات پرمغز آن تأکید داشته‌اند؛ تا جایی که این منظومه را در جلسات خود برای شاگردانشان تدریس می‌فرمودند.

کتاب حاضر نیز پیاده شده درس‌گفتارهای استاد محترم حجت الاسلام و المسلمین وزیری‌فرد است که در شرح رساله منشور آیت الله سعادت‌پور رحمته الله علیه که براساس منطق الطیر عطار املا گردیده است، تألیف شده است؛ کتابی که توجه در مضامین و نکات آن کمک کار سالکان در مسیر معرفت نفس و خودسازی خواهد بود؛ ان شاء الله.

انتشارات رسم وفا بر خود لازم می‌داند که از همه دوستانی که در پیاده‌سازی، تدوین، ویرایش و سایر مراحل آماده‌سازی این اثر شریک بوده‌اند، قدردانی کند و برای همه آنان از درگاه ایزد منان درخواست توفیق روزافزون نماید.

ناشر

۲۳/رمضان/۱۴۴۲

منطق الطیر